

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

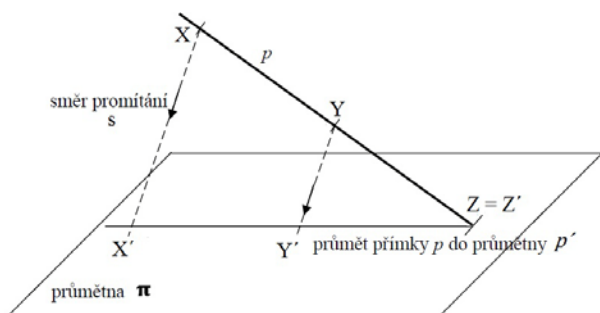

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Volné rovnoběžné promítání
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_M2.3.02
Autor vzdělávacího materiálu:	Mgr. Hana Svášková
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	1. pololetí školního roku 2012/2013
Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor:	Matematika a její aplikace
Vzdělávací předmět:	Matematika
Tematická oblast:	Stereometrie pro vyšší gymnázium
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	3. ročník gymnázia (vyšší stupeň)
Anotace:	Pracovní list je určen k práci žáka při výkladu a zároveň k procvičení tématu Stereometrie, k samostatné práci. Úkoly jsou doplněny řešením.
Citace použitých zdrojů:	vlastní zdroje POMYKALOVÁ RNDr., Eva. Matematika pro gymnázia: Stereometrie. 1. vydání Praha: Prometheus, 1995. ISBN 80-7196-004-7. s. 11-17
Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu Sportovní gymnázium - škola 21. století	

- zobrazování na průmětnu π
- směr promítání $\underline{s}$ - bod X zobrazíme tak, že jím vedeme přímku rovnoběžnou se směrem promítání

$\underline{s}$,
 X' -průsečík přímky s a průmětny π

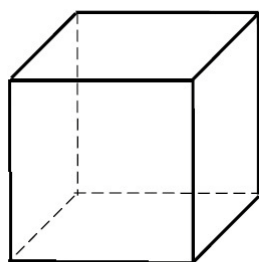
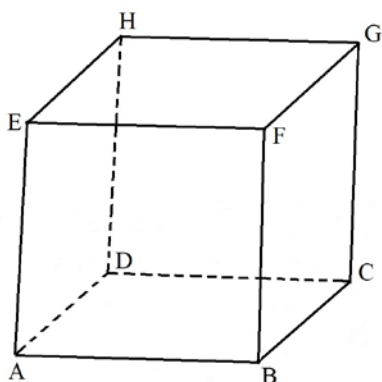
vlastnosti volného rovnoběžného promítání:

- průmětem přímky je přímka nebo bod
- průmětem dvou rovnoběžných přímek jsou dvě rovnoběžné přímky nebo dva body
- při promítání se zachovávají poměry
- geometrické útvary, které leží v rovinách rovnoběžných s π (tzv. průčelné roviny), se zobrazí jako útvary shodné s promítanými útvary (útvary neležící v průčelných rovinách se při promítání zkreslují)

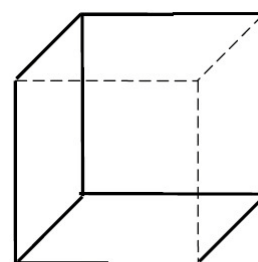
zobrazení těles

- některá jejich část (hrana, stěna) budou ležet v průčelné rovině – zobrazí se ve skutečné velikosti
- úsečky kolmé k průmětně se zobrazí do úseček, které s obrazem vodorovných úseček budou svírat úhel 45° a jejich délka je polovina skutečné délky

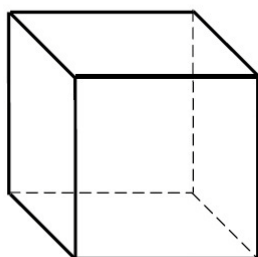
zobrazení krychle

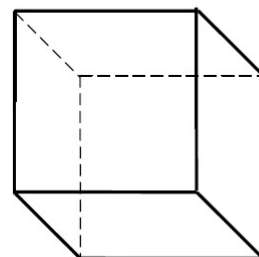
Pravý nahléd krychle

Levý podhled krychle

Levý nahléd krychle

Pravý podhled krychle

Úkol 1:

Ve volném rovnoběžném promítání zobrazte:

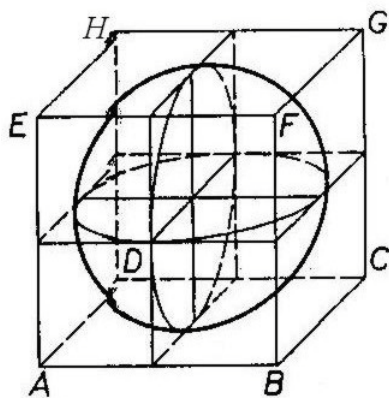
- krychli s hranou délky $a = 4\text{cm}$,
- pravidelný čtyřstěn s hranou délky $a = 4\text{cm}$,
- pravidelný šestiboký jehlan s podstavnou hranou délky $a = 2,5\text{cm}$ a výškou $v = 3\text{cm}$.

Úkol 2:

Ve volném rovnoběžném promítání zobrazte:

- kružnici s poloměrem $r = 2,5\text{cm}$
- rotační válec s poloměrem podstavy $r = 2,5\text{cm}$ a výškou $v = 4,5\text{cm}$,
- rotační kužel s poloměrem podstavy $r = 2,5\text{cm}$ a výškou $v = 4,5\text{cm}$.

Pozn: Pracujte se svislou průmětnou a kružnici(a), podstavu válce(b) a kužele(c) umístěte do vodorovné roviny.

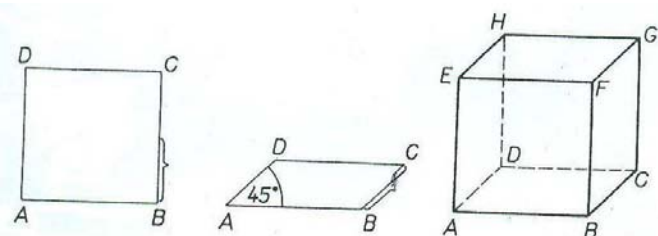
zobrazení koule ve volném rovnoběžném promítání

Řešení:

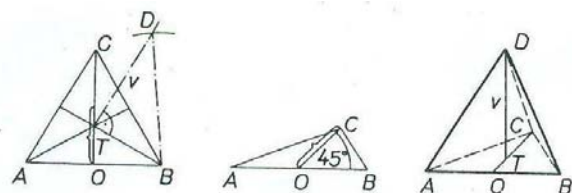
Úkol 1:

Na obrázcích je 1) podstava ve skutečné velikosti, 2) volný rovnoběžný průmět podstavy, 3) volný rovnoběžný průmět tělesa.

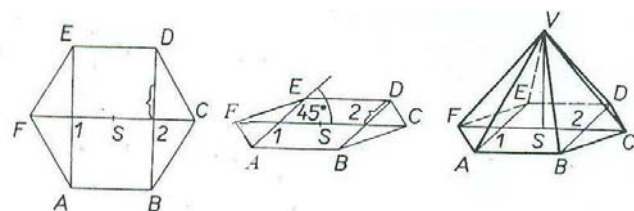
a) krychle

b) pravidelný čtyřstěn

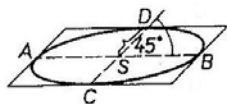
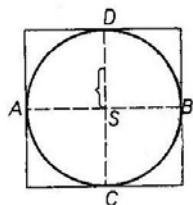
c) pravidelný šestiboký jehlan

Úkol 2:

Obrazem kružnice je elipsa.

a) kružnice

b) rotační válec

c) rotační kužel

